Telegrame primite de M. S. Regele

Muncitorii breasla textile și îmbrăcăminte din ținutul Dunărea de jos, vestejește cinica crimă comisă împotriva Primului Sfetnic al Maiestății Voastre, căruia îi vom păstra adâncă recunoștință pentru marile servicii aduse Țării, asigurând pe Maiestatea Voastră că vom face scut de apărare în jurul Tronului, gata oricând pentru apărarea Țării.

Președinte, *Mina Nicolau*
Str. Unirei nr. 16, Galați

*

Profund îndurerați și mâhniți de pierderea valorosului și credinciosului Sfetnic al Tronului, primul ministru Armand Călinescu, răpus mișelește, străjerii ținutului Someș, își închină în rugăciune gândurile lor, cinstind virtuțile acestui erou și depun la treptele Tronului toată credința, dragostea și viața lor pentru Țară și Regele lor.

Sănătate.

Comandantul ținutului Someș.
Popa

*

Doboriți de durerea ce nu se poate exprima prin cuvinte, veștejind cu ultima energie odiosul atentat care a răpit Neamului și Tronului pe cel mai bun fiu și aprig luptător pentru cinste, muncă și dreptate, Garda Națională a ținutului Timiș, împreunând lăcrămile cu ale Țării întregi, asigură pe Maiestatea Voastră și în aceste momente grele, de cel mai profund devotament, supunere și nețărmurită dragoste.

Să trăiți Sire cu întreaga Dinastie.

*

Membrii cercului sportiv al uzinelor Astra din Arad, Vă exprimă profundul lor regret pentru pierderea prețiosului Maiestății Voastre, colaborator și marelui român, care a fost domnul prim ministru Armand Călinescu.

Popovici Constantin
Președintele Cercului sportiv, Astra, Arad

Camera de muncă, Iași, participând la doliul ce a lovit țara prin moartea primului Vostru Sfetnic, în momentele când prezența sa era necesară mai mult ca oricând, înfierează acest odios atentat și făcând zid în jurul Maiestății Voastre, Vă asigură de cel mai sincer devotament.

Președinte, *N. Dimitriu*, Iași

*

Maiestate!

Membrii cercului comercial și industrial afiliați Sfatului Negustoresc, reg. Olteană, regretând moartea marelui român și credinciosului Sfetnic al Tronului, Armand Călinescu, roagă pe Dumnezeu să dea țării cât mai mulți oameni de talia lui, cu care Maiestatea Voastră, să ducă România spre desăvârșit progres.

Președinte, *Ion Spirtaru*

*

Muncitorimea foto-cinematografiști din ținutul Dunărea de jos, prin președintele lor, vestejesc crima odioasă făptuită împotriva primului Sfetnic al Maiestății Voastre, căruia îi vom păstra adâncă recunoștință pentru marile servicii aduse țării în timpurile grele prin care trecem și asigurăm pe Maiestatea Voastră, că suntem neclintiți și neînfricați în jurul Tronului și gata oricând pentru apărarea țării.

Președinte, *Constantin Mantu*,
Breasla muncitorii fotografi
Str. Lahovari Nr. 7, Galați

*

Maiestate! Rugăm să primiți din partea mecanicilor drumului de fier, oțelirea devotamentului nostru neclintit.

Luăm parte la durerea ce V-a pricinuit Maiestății Voastre, țării și neamului românesc prin pierderea marelui român Călinescu.

Vestejim cu toată energia odiosul atentat împotriva celui mai sincer și devotat ministru al statului, care a fost Călinescu.

Al Maiestății Voastre devotat,
Constantin Mocanu,
Președinte, Câmpina

RĂUTĂȚI

La cursele de trap

A treia alergare.

Doi prieteni, unul cu o lungă experiență în materie, celălalt debutant, examinează lista cailor și jocheilor și deci posibilitățile de câștig.

— Uite dragă, zice primul, calul ăsta iese la sigur. Îl cunosc dela debut am jucat pe el de multe ori și rar mi s'a întâmplat să mă păcălesc. De data aceasta. mai ales, mergi cu el fără pic de teamă. Am asistat eri la antrenament și am constatat că se găsește mai în formă ca nici odată. Iar antrenorul și jocheul lui fac parte din elita grajdurilor. Jucând pe ceilalți trei tovarăși ai lui, numai o minune și un noroc orb — al tău sau al proprietarului — îți poate aduce câștig. Bineînțeles, în cazul acesta câștigul este la înălțimea minunei și deci a riscului.

Ca să-și convingă și mai bine amicul și să-l inițieze, îl pune în fața tabloului care arată numărul biletelor vândute în oraș. Citește: Roibul 4230, Stanca 520, Pintenogul 201, Ghiță 0..

— Bietul Ghiță! exclamă d. Georgescu, novicele, cu un gând la calul năpăstuit și cu altul la proprietarul care-i dă grăunțe. sperând și el într'o minune — și. în extremis, într'o apropiată valorificare a pielei.

— Te-ai lămurit? îl întreabă d. Pânzaru, cu aerul omului care dă lecții și avertismente. Dacă pontezi pe Roibul o mie de lei, iei sutarul la sigur. In cazul cel mai rău îți dă miza înapoi. Iar dacă îți pui mintea cu celelalte gloabe, e ca și când ai arunca banii în foc.

D Georgescu, debutant la cursele de cai și foarte simțitor la necazurile oamenilor și ale dobitoacelor, se hotărăște pentru Ghiță. Decât să riște o mie de lei ca să câștige o sută, căci în materie de joc, chiar când e vorba de curse, nu poți fi ferit de surprize, mai bine pontează trei poli pe gloaba ocolită de toată lumea. N'o să afle bietul Ghiță nici odată de generozitatea d-lui Cristache Georgescu din bulevardul Vitan, dar omul milostiv își află răsplata în plăcerea cu care face binele.

— Trei poli pe Ghiță, se adresează el la cassă, stârnind hazul casieriței și al celor ce l-au mai auzit. Neavând să-i dea restul la moneda de-o sută, încasatoarea îi propune, în vădită batjocură, să devună și cei doi poli tot pe numele gloabei.

— Fie! se resemnează d. Georgescu. Par'că nu e și Ghiță tot cal de curse?

— N'ai stofă de jucător! îl mustră și-l consiliază prietenul care-și pierduse o parte din avere jucând pe cai.., favoriți.

Pornește cursa. Roibul se încăpățânează și nu vrea s'o ia din loc. Se consideră probabil ofensat în tovărășia unor colegi ignorați de onor. public. Stanca pornește oarecum mirată și stingherită că se găsește în frunte. Pintenogul o urmează de aproape, iar Ghiță se crede la hamul unui căruț de lăptar. In cele din urmă se decide și Roibul. Gonește vijelios, o ia înaintea tuturor, dar în dreptul potoului se enervează din nou și galopează. Onor. public fluieră și apostrofează pe jocheu. Stanca și Roibul, care se găsesc la o sută de metri de țintă, își încordează puterile, în condiții egale, dar apropae de potou se ciocnesc și se răstoarnă. Onor. public face haz de norocul lui Ghiță, care vine nepăsător și sigur...

D. Pânzaru a pierdut o mie de lei, iar d. Georgescu a câștigat douăspreze bilete albastre... Ghiță a reintrat în favoarea jucătorilor, iar d. Georgescu e nelipsit dela hipodrom...

KIR PANAIT

Sfințirea bisericii din comuna Comănești Mehedinți

T. Severin, 2 Oct.

In prezența Prea Sfințitului Episcop locotenent Irineu s'a făcut eri dimineață sfințirea bisericii parohiale din comuna Comănești-Mehedinți.

Serviciul religios s'a oficiat de P. S. Episcop; St. Pârligras, protoereul județului; preot Dumitru Tutilă, parohul comunei și alți preoți din comunele învecinate.

P. S. Episcop a rostit o cuvântare, în care a evidențiat rolul bisericii în promovarea credinței și religiei creștine ortodoxe.

——xXo●oXx——

Prețul animalelor și produselor animale

Direcția economică agrară din ministerul agriculturii comunică prețurile animalelor și produselor animale pentru export pe ziua de 30 Septembrie:

(Prețul în lei pe kgr.)

BRAȘOV: Boi țărănești 13—14, boi pentru export 17—19, boi îngrășați în fabrici 15—18, viței 24—26, porci șuncari sub 120 kgr. 26—29, porci grași 28—30.50, porci Mangalița 31, porci despicați cu slănină 39—41, oi peste 6 luni 300—450 bucata.

BUCOVINA: Boi țărănești 14—15.50, boi pentru export 16—50, boi îngrășați în fabrici 19—50, viței 17—18.50, (pentru consumul intern), porci șuncari sub 120 kgr. 26—26.50, porci grași 30—30.50, porci despicați cu slănină 38—40.50.

CLUJ: Boi țărănești 13—17, boi pentru export 16—17, boi îngrășați în fabrici 18—20, porci șuncari sub 120 kg. 24—25, porci grași 25—27, porci Mangalița 28—30, porci despicați cu slănină 28—31, cai pentru măcelărie 7—8.

BANAT: Boi țărănești 14—15, viței 22—25, porci șuncari sub 120 kg. 24—25, porci grași 25—26, porci Mangalița 29—31, porci englezi din Banat 28—31, porci despicați cu slănină 36—38, oi sub 6 luni 12—13, oi peste 6 luni 8—10, cai pentru măcelărie 7—8.

PRODUSE ANIMALE

BRAȘOV: Untură de porc 50, osânză 50.

BUCOVINA: Untură de porc 50, (preț maximal pentru consumul intern).

CLUJ: Untură de porc 40, osânză 38.

BANAT: Untură de porc 38—40, osânză 36—38.

Activitatea Serviciului social la Brad

Corul serviciului social al soc. „Mica"

Brad, 30 Septembrie

Serviciul social al soc. „Mica" de sub conducerea d-lui inginer Ion Fotiade, s'a gândit să pună în valoare comorile noastre sfinte, care începuseră să se piardă: portul, dansul și cântecul românesc. Era o durere să privești lumea satelor în haine orășenești, era o rușine pentru noi ca în locul frumoaselor dansuri naționale românești să vedem tot felul de schimonosiri orășenești, iar în locul frumoasei doine și al cântecului românesc, toate cântecele neînțelese ale modernismului.

In acest scop, conducerea serviciului social a înființat un cor muncitoresc și o echipă de dansuri naționale, care, îmbrăcată în costumul românesc, să colinde toată regiunea pentru răspândirea acestor mândre comori, pe cale de a dispărea

Față de aceste frumoase manifestații atât de bine primite peste tot, credem că ar fi bine să se înființeze și o echipă pentru reprezentații teatrale, de care se simte foarte mare nevoie în toată regiunea.

Trupele de artiști, din lipsa mijloacelor de locomoție, vin foarte greu la Brad, cu toate că au avut mai frumoase câștiguri materiale și morale ca în alte orașe; săli de spectacole bune avem numai în Gurabarza, cele dela Brad fiind mici.

Ori dacă serviciul social ar organiza o asemenea trupă, elemente de valoare găsindu-se printre funcționarii societății, am putea asista la spectacole frumoase. Un priceput în organizarea unor asemenea reprezentații, este d. prof. Emil Fugă, care a realizat lucruri frumoase în trecut.

D inginer Fotiade, directorul serviciului social al soc „Mica", credem că e pătruns de aceleași sentimente și față de frumoasele realizări de până acum nu ne îndoim că va lucra pentru înființarea unei echipe pentru reprezentații teatrale, care este numai spre binele și ridicarea morală a regiunei.

G. M. Db.

DIN ALTE VREMI...

Miron Costin despre succesul turcilor in Polonia

Războiul de azi germano-polon își are dedesubturi identice cu războiul turco-polon din 1672, cu singura deosebire că ajutorul dat Polonilor de către cei doi aliați creștini, împăratul Leopold I și țarul Alexei Mihailovici s'a redus atunci la simple promisiuni.

Spre a potoli furia Turcilor contra Polonilor, țarul scria la Țarigrad că e legat de regele Poloniei, Mihail Koributh Wisznowiecki, printr'o „frățească dragoste" povățuindu-l pe sultan să nu atace Polonia căci în caz contrar va fi silit a porni război contra Porții cu toți Tătarii și Cazacii lui. Prevenirile acestea n'au fost însă decât simple amenințări verbale și Polonia a rămas să înfrunte singură uraganul deslănțuit asupra ei de sultanul Mohamed al IV-lea.

La sfârșitul lunei Iunie 1672 un sol turcesc aducea la Varșovia ultimatul semnat de marele Vizir Ahmed Kioprulu, cuceritorul Candiei și învingătorul lui Morosini. Inalta Poartă soma Polonia să-și retragă trupele din Ucraina hatmanului Doroșcenco.

Despre refuzul Poloniei găsesc nimerit să redau un pasaj din teza de doctorat a colegului Ion Moga „Rivalitatea polono-austriacă și orientarea politică a țărilor române la sfârșitul secolului al XVII-lea".

„Varșovia — scrie d-sa pe baza rapoartelor nunțiilor apostolici, găsite la Vatican — în loc să discute serios propunerile vizirului, sau să facă pregătirile necesare pentru apărarea regatului, da crezare svonurilor că Turcii ar arăta o totală indispoziție pentru războiu și mulți nădăjduiau că un eventual atac turcesc ar putea fi oprit la graniță prin o pace care ar fi lesne de încheiat, dacă s'ar activa mai stăruitor în jurul negocierilor principelui ardelean".

La refuzul ultimatului său, Mohamed al IV-lea, fiul unei frumoase cretane și al sultanului Ibrahim (vezi istoria imperiului otoman de D. Cantemir, ediția Hodoș București 1876, pagina 386) trece Dunărea la 6 Iulie în țara noastră, la Reni.

Trecând Prutul, după 4 zile de drum, la 10 Iulie, Mohamed al IV-lea, având de o parte pe marele vizir Kioprulu și de alta pe Duca Vodă, vizită Iașii. Cu acea ocazie străzile capitalei Moldovei, parcurse de alaiul împărătesc, au fost împodobite cu bucăți de atlaz și tafta.

Ieșenii, mai mult îngroziți decât curioși, priviau pe marele împărat, căruia-i era sortită ultima mare victorie turcească, prin cucerirea Cameniței, dar și prima mare înfrângere sub zidurile Vienei (1683). In loc să mai declare altora războiu, dela el înainte, sultanii ar fi fost buni bucuroși să fie lăsați în pace de austriaci și ruși. Pace însă tot n'a fost căci dacă turcii o doreau, căutau acum creștinii să le găsească pricină de războiu, căci așa e sortit acestui Sud-Est european să aibă mai mulți ani de războiu decât de pace.

La 13 August pe un pod construit de Duca-Vodă, între Hotin și Zuanietz, Mohamed al IV-lea trecu Nistrul. A fost ultimul sultan care trecu acest fluviu și care ne-a vizitat țara noastră. Înainte de a pleca spre Cameniță, din cauza plângerilor boierilor, destituí pe Gheorghe Duca, înlocuindu-l cu Ștefan Petriceicu.

Volodiovschi, starostele de Camenita, decât să cadă rob în mâinele Turcilor a intrat în pulberărie și i-a dat foc ca să piară și el odată cu cetatea pe care n'a putut-o apăra și pe care a cuprins-o Mohamed la 27 August 1672.

Dorind marele vizir Ahmed Kioprulu să știe ce cred Moldovenii de succesul sultanului i-a cerut lui Petriceicu Vodă să-i trimită în tabăra padișahului pe cel mai înțelept moldovean. Acesta nu putea fi atunci decât Miron Costin, logofătul.

Despre această memorabilă întrevedere las să vorbească marele meșter al voroavei moldovenești, cronicarul Ion Neculce:

„Trimis-au vezirul la Petriceico Vodă, când era împărăția la Nistru, să aleagă pre un boier care-i mai de treabă, să-l trimită la cortul său, că-i trebuiește. Ales-au Petriceico Vodă din toți boierii țărei mai de treabă la voroavă pre Miron Costin, care au fost mai pre urmă și logofăt mare. Și mergând Miron Costin la cortul vezirului, pusu-l-au vizirul de au șăzut înaintea lui. Și i-au zis vezirul să-i spuie drept, pare-le lor bine că au luat împărăția Cameniță au ba. Iară Miron au răspuns că se teme a spune drept. Vezirul s'au zimbit a ride și i-au zis să grăiască, să nu se teamă. Atunce Miron au zis: „SANTEM NOI MOLDOVENII BUCUROȘI SA SE LATEASCA IMPARATIA IN TOATE PARȚILE CAT DE MULT, IAR PESTE ȚARA NOASTRA NU NE PARE BINE SA SE LATEASCA". Atunce vezirul iar au ris și i-au zis: „DREPT AI GRAIT".

Istoria îți poate oferi astfel, de multe ori în mod uimitor analogii isbitoare și-ți poate pune pe bune păreri de o egală valoare azi ca și eri, fie acest „eri" distanțat de noi cu sute de ani.

Prof. Ion Hurdubețiu

Moartea lui Benedetto de Luca

Zilele trecute a încetat din viață, cunoscutul ziarist italian Benedetto de Luca, fost multă vreme colaborator al ziarului nostru.

Benedeto de Luca, a fost un sincer amic al țărei noastre de care era legat nu numai prin sentimentele și convingerile sale, dar și prin căsătoria sa cu o româncă, și prin numeroasele prietenii de care se bucura în țara noastră. Doctor în drept, literat și publicist distins, defunctul a avut în acelaș timp o neîntreruptă activitate ziaristică atât în presa italiană cât și în cea română.

Moartea lui Benedetto de Luca va fi regretată de toți prietenii și cunoscuții lui.

Conferința d-lui Ionel Teodoreanu

„Cum am scris: La Medeleni"

Timișoara, 2 Oct.

In fața unei săli arhipline, d. Ionel Teodoreanu și-a desvoltat conferința d-sale „Cum am scris La Medeleni".

Deși dela apariția romanului, au trecut mulți ani, și deși mulți din cei prezenți au mai avut ocazia să mai asculte această conferință, prin alte orașe, totuși publicul a ascultat pe conferențiar cu mult interes și l-a răsplătit cu aplauze neprecupețite.

D Teodoreanu arată că vrea să distrugă un mit, prin care romanul „La Medeleni" ar fi o autobiografie. D-sa desvoltă o teorie a d-sale despre personagiile literare, pe care le împarte în personagii cu circulație literară, cari ne distrează, îndepărtându-ne de grijile vieții reale, dar pe cari, după ce închidem cartea le uităm, ca pe o sticlă cu un vin băut. Celălalt grup însă, personagiile cu circulație socială, după închiderea cărții, ne urmăresc cu problemele si dramele lor. Aceste personagii, în disprețul legilor fiziologice, încep să trăiască printre noi, fără să se fi născut.

D. Teodoreanu se războiește apoi cu criticii d-sale, pentru care are cuvinte foarte aspre, și arată că aceștia crezând că „Medeleni" e o autobiografie, erau nedumeriți că un tânăr își începe activitatea literară, așa cum alții și-o sfârșesc.

Conferențiarul face apoi elogiul tinereții, despre care spune că nu este o vârstă a trupului ci un har al sufletului. Revenind la criticii d-sale, arată că acestora le lipsea capacitatea de diagnostic și că au făcut o critică mai mult negativă.

D Ionel Teodoreanu vorbește de primul său volum, „Ulița Copilăriei", care conține câteva schițe, pe care autorul le numește frumos „sonatine muzicale".

Conferențiarul vorbește apoi despre minciună, din care derivă creația artistică și făcând apologia ei — deși spune că nu o face — arată că minciuna e un imperativ biologic pe când adevărul e un deziderat social.

Minciuna nu e inventată de om ci de natură. Mimetismul e o minciună a naturei. D-sa vorbește de mai multe categorii de minciuni, între care este minciuna fabulativă, minciuna din care derivă creația artistică.

D. Teodoreanu își încheie causeria arătându-și speranța că personagiile din „La Medeleni" vor trăi și atunci când d-sa nu va mai fi.

Din problemele edilitare ale Aradului

Lucrări în curs de executare și proecte de viitor

Arad, 1 Oct.

In planul edilitar al municipiului Arad au fost încadrate mai multe puncte esențiale de cari conducătorii din fruntea municipiului local doresc să se ocupe în cel mai apropiat viitor. Printre problemele de prim ordin stă ridicarea noului teatru, care după concepțiile acelorași edili, va avea un aspect dintre cele mai moderne și o capacitate de primire de aproximativ 2000 spectatori Apoi, în aceiaș ordine de idei, tot în programul de realizări al primăriei noastre sunt cuprinse complecta renovare a tuturor edificiilor publice cari aparțin primăriei, punerea în bună stare de funcționare a drumurilor, electrificarea mai intensă a cartierelor mărginașe, precum și aprovizionarea lor cu apă potabilă. La halele semi-centrale se lucrează cu zor de echipele municipiului. Afară de aceste proecte, conducătorii municipiului mai tind la o serie de alte îmbunătățiri urbanistice, cari însă n'au importanța celor arătate mai sus. D. dr. Alexandru Marta, rezidentul regal al ținutului, a venit în orașul nostru invitând la o conferință intimă o seamă de intelectuali dorind astfel să formeze un comitet consultativ care să spună cuvântul față de viitoarele mari realizări proectate.

Noul prefect al jud. Prahova

Ploești, 2 Octombrie

D. col. E. Arghiropol, prefectul jud. Prahova urmând a primi un important comandament militar, a fost desărcinat de conducerea prefecturii.

In locul d-sale a fost însărcinat cu conducerea acestei instituții d. g-ral Iliescu Aurel, dela comandamentul jandarmeriei. D-sa s'a prezentat azi la prefectură unde a luat contact cu fostul prefect, șefii de autorități și funcționarii instituției.

Instalarea oficială se va face în câteva zile în prezența d-lui prof. Alexianu, rezidentul regal al Ținutului Bucegi.

O moștenire de milioane fără moștenitori

Nouăzecișișase mii lire sterline restituite de fiscul englez

Londra, Septembrie

In interesantul proces de moștenire Cassyn, care a stârnit o vâlvă mare în jurul lui, mai ales că începutul lui datează din timpul lui Napoleon, justiția s'a pronunțat, condamnând fiscul britanic, care va trebui să plătească acum reclamanților suma de 96.000 lire sterline.

*

Thomas Blessington un tânăr medicinist din Londra, după ce-și terminase studiile universitare, fusese numit ca ajutor de medic la spitalul de nebuni din Portsmouth. Primul lucru, cu care medicul își începu serviciul la intrarea sa în spital, fu să cerceteze și să pună ordine în arhiva așezământului, care conținea o sumedenie de hârtii și documente de valoare și care de zeci de ani se aflau azvârlite una peste alta, în completă dezordine.

Trecuseră mai multe zile, de când tânărul medic muncea fără răgaz în mijlocul unor grămezi de acte, buletine de ale bolnavilor, fișe, buletine de părăsire a spitalului, unele din ele datând chiar din secolul al 18, când deodată privirea lui se opri asupra unui nume—Cassyn.

Cassyn! — numele de fată al străbunicei lui? Medicul luă o scrisoare scrisă de o mână bărbătească din Calcutta în anul 1797 și începu să citească rândurile cuprinse în ea. Scrisoarea a fost adresată medicului șef, depe atunci, al spitalului din Portsmouth și are următorul cuprins:

„...ard de dorință, din depărtarea în care mă aflu, să vă fac o comunicare, care mi-ar ușura conștiința, căci fiind grav bolnav de friguri, sunt sigur că nu-mi voi mai putea revedea vre-odată patria mea Anglia. Acum un an am internat în spitalul dv. pe bolnava Mary Cassyn, dând-o drept o rudă depărtată. Nu știu nici azi, dacă durerea sau rușinea, m'au făcut să întrebuințez minciuna de mai sus. In orice caz, bolnava este soția mea. Hotărâsem ca imediat după nunta noastră, să întreprindem un voiaj în India. Dar fericirea noastră a durat numai o săptămână, căci soția mea îmbolnăvindu-se, am fost nevoit s'o internez în spitalul dv. Sunt căpitan de vapor și călătoresc în continuu. Transmiteți vă rog soției mele, dacă vă va fi posibil s'o vindecați, că ultimul meu gând aparține ei și micei noastre Barbara".

Semnătura era indescifrabilă din cauza cernelii decolorate.

Intr'un colț al scrisoarei, un alt scris, probabil al medicului șef de atunci, suna astfel: „Bolnava a murit acum o jumătate de an. Ad acta".

După câteva săptămâni, într'o zi de Duminică, tânărul medic se afla în vizită la Hamphire la mătușele lui, trei fete bătrâne cu părul albit de vremuri, care trăiau o viață modestă. Mătușele, ca și medicul, purtau numele de familie Blessington. Din simplă curiozitate medicul luase cu el scrisoarea descoperită, căreia medicul șef depe atunci nu-i dăduse nici-o importanță, citind-o mătușelor sale. Deodată cele trei bătrâne se simțiră cuprinse de un fior.

„Mary Cassyn... firește; ea a fost bunica noastră, moartă în spitalul de alienați din Portsmouth, dar nemăritată, în urma cărui fapt mama noastră Barbara a fost lipsită de moștenirea în valoare de 96.000 lire sterline, fiind considerată copil nelegitim. Tatăl ei ar fi fost căpitan".

Timp de mai multe luni, câțiva avocați londonezi, însărcinați cu soluționarea acestui caz complicat, în timp ce lanțul cu cercetările suplimentare ajungese până'n anul 1798, stabiliră că în acel an în spitalul de alienați din Portsmouth murise bolnava Mary Cassyn, lăsând în urma ei o avere de 96.000 lire sterline, având ca moștenitoare pe copilul ei „nelegitim" Barbara,—măritată mai târziu cu comerciantul Blessington, — dar a cărei calitate de moștenitoare nici n'a fost discutată, fiind eliminată de mai înainte din motivele mai sus arătate, iar pe de altă parte decedata nelăsând nici-un testament, moștenirea trecând în posesiunea coroanei engleze. Regele George III, dărui însă întreaga sumă lordului Howe în semn de recunoștință pentru serviciile aduse Angliei. In anul 1799, lordul Howe făcu un testament, în sensul că, dacă nici după moartea lui, nu se vor prezenta moștenitori din partea Mary-ei Cassyn, în cazul acesta, întreaga sumă urma să treacă în patrimoniul statului, ceeace se și întâmplă mai târziu, de oarece lordul murind nu lăsase moștenitori.

Cele trei fete bătrâne intentară proces contra statului englez pentru restituirea moștenirei, dovedind în fața instanțelor judiciare, prin fața cărora se perindase procesul, temeinicia acțiunii lor, iar tribunalul în ultimă instanță a hotărît că reclamantele întrucât au dovedit că erau nepoatele d-nei Mary Cassyn, a condamnat fiscul să restitue suma de 96.000 lire sterline.

Iată, dar cum o vizită la trei mătuse, poate costa statul englez o sumă atât de mare.

Prepozitul episcopesc, care moare fără ca să fi trăit vreodată

Povestea unei escrocherii cu bijuterii și sustrageri

Oradea, 1 Oct.

Zilele acestea, s'a judecat la tribunalul local, secția II, un proces interesant. E o escrocherie în care intră vecinica naivitate femeninâ, dublată de aceeași sete de bani. Dar să redăm povestea adevărată. Ea va spune mai mult:

La o episcopie din Oradea servea ca bucătăreasă o femeie căreia i-a mers destul de bine în tot timpul serviciului. Avusese ea de acasă ceva, dar aci, de când slujea, reușî să mai strângă bani albi pentru zile negre. Și își vedea bătrânețea asigurată cu banii pe cari îi avea depuși la bancă și cu bijuteriile pe cari le păstra în sipet, bijuterii cari, transformate în bani, dădeau o sumă destul de însemnată.

O chema Papp Suzana. Și nu era nici tânără, nici prea bătrână.

Intr'o zi veni la ea Kalinski Iosif, țesător de covoare, care nu se prea ținea de lucru de câtva timp. Se împrietenise cu prietena lui, Lukacs Iuliana și prin ea Suzana îl cunoscu și pe dânsul. Venea el adesea, și-i cunoștea viața bine de tot. Dar de data aceasta aducea cu el o propunere care urma să schimbe cu desăvârșire viața bucătăresei dela episcopie.

— Suzana neni, începu Kalinsky Iosif, un prieten al meu, prepozit episcopesc din Timișoara, mă roagă să-i caut o menajeră. (O menajeră, e un fel de a vorbi, căci el caută o femee de încredere care să-l îngrijească cu devotament, căreia, după moarte, fiindcă este bătrân și bolnav, să-i lase toată averea. Prepozitul este foarte bogat, ca toate fețele înalte bisericești de altfel. Imediate de a căuta în altă parte m'am gândit la d-ta. E tocmai ce ți-ar trebui. Până când să tot bucătărești la alții si să nu ai și d-ta casa dumitale?"

Atâta a turuit și Kalinsky și ibovnica lui Iuliana încât, bucătăreasa, a cedat. Își vedea și ea viitorul asigurat, cu casa ei, cu mușoara ei și cu avere. Bătrânul prepozit se spune, că este atât de bolnav încât în câteva luni se va prăpădi...

Fiindcă s'au înțeles, Kalinsky a scris prepozitului dela Timișoara. După câteva zile a primit o scrisoare prin care bătrânul prepozit murmbund dar avut, primea la el, ca menajeră, pe Suzana Papp. „Dacă mi-o recomanzi tu, Kalinsky, înseamnă că este femeia ideală care-mi trebue. Oare îi pot zice de pe acum „Juji", așa cum mă îndeamnă inima", se întreba prepozitul? „Ce bine va fi"... termina el...

Când i-a cetit scrisoarea bătrâna a lăcrămat de emoție. Și i-a mulțumit lui Kalinsky pentru grija pe care o poartă bătrâneței ei.

— Pe el cum îl chiamă! întrebă bucătăreasa fericită, care, abia acum își aduse aminte că nici nu știe măcar cum îl chiamă pe acela care-i dă atâtea emoții de fericire...

— Keszler Waldemar...

In ziua aceea, bucătăreasa Papp Suzana, a fost una din cele mai fericite femei din Oradea.

A doua zi a venit altă scrisoare dela prepozit, din Timișoara. Se interesa de aproape de dorințele Suzanei, de visurile ei de femee, de gusturile ei în viață. Și, prepozitul Keszler Waldemar, regreta că nu o poate vedea imediat. „Sunt bolnav destul de grav" spunea el „și nu vreau ca să mă cunoască în aceeastă ipostază... Cum mă fac mai bine prima mea dorință va fi ca Juji să fie lângă mine".

Bătrânul nu uită să atragă atenția lui Juji ca să nu spună episcopului vreo vorbă în această privință. „Știi, Juji dragă, este jenant pentru o fată bisericească să la dela un vlădică una din cele mai valoroase elemente din personalul său"...

— Vai ce delicat... articulă ea, clipind din ochi.

Au trecut câteva zile și iar a primit o scrisoare Kalinsky dela prepozit, în care se interesa de aproape de „scumpa" lui Juji, apoi alta și iar alta. Papp Suzana, bucătăreasa, plutind în al șaptelea cer...

După vreo două săptămâni, Kalinsfy se prezentă cam îngândurat Suzanei. Și-i spuse amărăciunea Prepozitul are un proces la Arad și cum a fost bolnav nu are cu ce să deplaseze Nu a putut încasa nici dela moșii, nici dela episcopie. De aceia îl roagă pe el să facă tot posibilul și să-i trimită imediat 3.000 lei. Eu nu prea am îi spuse el. Dar de ce să nu-i trimiți d-ta. Acum ești ca și femeia lui de încrelere...

— Să-i trimit, maică.

Și, Suzana, scoase 3.000 lei, îi dete lui Kalinsky și-i rugă să se ducă el la poștă ca să-i trimită, fiindcă ea nu putea părăsi bucătăria...

Zilele treceau, Kalinsky venea mereu cu scrisori dela prepozit, iar Suzana, lăcrăma de delicatețea omului pe care i l-a trimis providența, scotea bani de pe unde i-avea pitiți și-i trimitea la Timișoara. Prepozitul a câștigat procesul dar trebuia să plătească avocații, apoi iar s'a îmbolnăvit și trebuiau medici și medicamente.

Terminând banii pe cari îi avea, Suzana Papp, s'a dus la bancă și și-a scos economiile, apoi când nu a mai avut bani și-a vândut bijuteriile. La un moment dat, făcând socoteala banilor trimiși lui Waldi, la Timișoara, suma se ridica la peste 90.000.

Să trimiți cuiva suma de 90.000 lei, fără să-l fi cunoscut măcar?... Suzana începu să se neliniștească.

Kalinsky observă imediat această neliniște a Suzanei și, în noaptea aceia chiar, a primit o scrisoare cu chenar îndoliat dela Timișoara. D. Strumphazy G. îl încunoștiința că bătrânul prepozit Keszler Waldemar a încetat din viață și că ultimul său gând a fost pentru Suzana. Deschizând testamentul, în treaga lui avere care se cifrează la câteva milioane, este lăsată Suzanei Papp.

Ar fi bine ca doamna Suzana să nu vină acum la Timișoara. E chestie de delicatețâ. Intreaga familie a prepozitului este foarte îndurerată atât de moartea bătrânului cât, mai ales, de faptul că a testat întreaga avere unei streine pe care nici n'a cunoscut-o măcar.

Pentru a convinge, Strumphazy G., trimise Suzanei și o copie autentificată după testament...

Dându-i aceasta, Kalinsky s'a arătat foarte afectat. Și a plecat. Din ziua aceia atât el cât și scumpa lui ibovnică Lukacs Iulia s'au făcut nevăzuți. A plâns femeia moartea lui Waldi, dar s'a și bucurat de testament. Așa că cu un ochiu plângea, cu altul râdea...

De ce a dispărut Kalinsky însă? Bănuiala se înfipse în sufletul Suzanei. Și a fost îndreptățită bănuiala. Interesându-se, a aflat că nu a existat niciodată la Timișoara un prepozit cu numele de Keszler Waldemar. Și nici vr'un Strumphazy. Scrisorile le scria singur, Kalinsky și tot el își răspundea. Aceasta ca s'o poată excroca.

Bucătăreasa Papp Suzana s'a adresat justiției. Kalinsky a fost prins la București și adus la Oradea. Aci s'a judecat procesul lui la secția II a tribunalului, care l-a condamnat la un an închisoare corecțională pentru delictul de excrocherie. Iuliana, complicea lui a fost condamnată la 3 luni închisoare și tot drept complice a fost condamnată la 1 lună închisoare și soția lui Valda Francisc.

Aventurile profesorului „Nimbus"

de DAIX

COPYRIGHT: KING FEATURES SINDICATE and „UNIVERSUL"

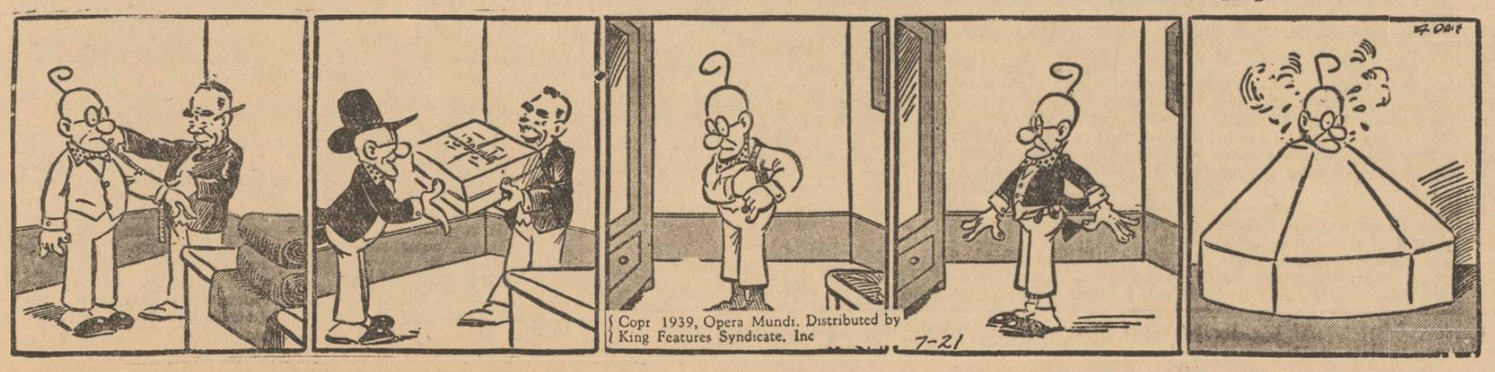

© Copr 1939, Opera Mundi. Distributed by King Features Syndicate, Inc